

тоді, коли вони під час отелення залишаються на місці їх постійного стійлового утримання, що у багатьох випадках призводить до затримки посліду, виникнення різних післяродових ускладнень, захворювання новонародженого теляти.

Таким чином, успішне вирішення проблеми підвищення продуктивності тварин та якості молока припускає створення для дійних корів обов'язкового мінімуму життєвих умов, що сформувалися в процесі їх еволюції: забезпечення тварин повноцінними рослинними кормами, що містять комплекс речовин, підсилюючих бактеріостатичну фазу молока; попередження адинамії у дійних корів, стрес-чинників і дискомфортних умов утримання. Усе це свідчить про невичерпні джерела підвищення кількості та якості молока.

УДК 636(477.43).2013”

Ягольницький О.А., студент V курсу спеціальності «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»*

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

СТАН ТВАРИННИЦТВА В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ ЗА 2013 РІК

Розвиток сільського господарства в цілому не може бути ефективним без розвитку галузі тваринництва. У Хмельницькій області у 2013 році валове виробництво продукції сільського господарства становило 11522,6 млн. грн. В тому числі продукції тваринництва – 3550,2 млн. грн., або 30,8%. Зростання валового виробництва продукції тваринництва у 2013 році порівняно із 2012 роком склало 11,6%. Частка Хмельницької області у загальнодержавному виробництві продукції тваринництва становить 4,6%, або восьме місце серед всіх регіонів України.

Потрібно відмітити тенденцію до зростання виробництва продукції тваринництва у сільськогосподарських підприємствах у 2013 році. Так, валове виробництво продукції тваринництва у сільськогосподарських підприємствах склало 1578,9 млн. грн., зростання склало 131,4%. У господарствах населення – 1971,3 млн. грн., або 99,5% до 2012 року. Проте, валове виробництво продукції тваринництва в селянських господарствах складає 55,5%.

Зростання виробництва продукції тваринництва можливе двома шляхами: це збільшення поголів'я тварин і зростання показників продуктивності.

* Науковий керівник – Шуплик В.В., кандидат с.-г. наук, доцент

Станом на 1 січня 2014 року в Хмельницькій області, у всіх категоріях господарств нараховувалось 261,2 тис. голів великої рогатої худоби, що на 11,1 тис. голів менше, ніж у 2012 році. В тому числі у сільськогосподарських підприємствах утримувалось 78,3 тис. голів, або на 6,1 тис. голів менше ніж за попередній рік. Корів нараховувалось 146,3 тис. голів, або на 3,5 тис. голів менше ніж у попередній період. В тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 28,1 тис. голів, або на одну тисячу менше. Таким чином, у господарствах населення утримується 70% всього поголів'я великої рогатої худоби і 80,8% корів.

Поголів'я свиней станом на перше січня 2014 року становило 359,9 тис. голів, що на 54,6 тис. більше в порівнянні з попереднім роком. У сільськогосподарських підприємствах утримувалось 136,5 тис. голів, що на 45,4 тис. голів більше ніж у 2012 році.

У всіх категоріях господарств утримувалось 27,2 тис. голів овець та кіз, що на 0,8 тис. голів більше ніж у попередньому році. Разом із тим потрібно відмітити, що даний вид тварин в основному утримуються в індивідуальних господарствах населення. Так, у сільськогосподарських підприємствах утримувалось лише 3,7 тис. голів. Із всього поголів'я на вівці припадає лише 6 тисяч голів.

В господарствах області утримується 26,3 24,6 тис. голів коней. За 2013 рік їх поголів'я скоротилось на 1,7 тис. голів.

Одним із найбільш чисельних видів тварин в області є птахи. Станом на 1 січня 2014 року в області утримувалось 10864,5 тис. голів птахів всіх видів, що на 1346,6 тис. голів більше ніж у попередній рік. В сільськогосподарських підприємствах утримувалось 8429,8 тис. голів, або 77,6% від всієї птиці.

В області утримувалось у 2013 році 190,3 тис. голів кролів, що на 3,3 тис. голів менше ніж у 2012 році. Проте потрібно відмітити, що кролів утримують в основному в індивідуальних господарствах населення, у сільськогосподарських підприємствах утримувалось лише 0,3 тис. голів.

Вирощування худоби та птиці у 2013 році, в живій масі склало 98,4 тис. т, у тому числі: великої рогатої худоби – 41,2, свиней – 33,9, овець та кіз – 0,4, птиці 20,8 тис. т.

Середньодобові прирости ВРХ на вирощуванні та нагулі склали 535, свиней 464 г. Реалізовано тварин всіх видів 89,1 тис. т. у живій масі. У тому числі великої рогатої худоби – 40,8, свиней – 30, овець та кіз – 0,4 птиці всіх видів – 15,8, кролів – 0,7, коней – 1,3 тис. т. Виробництво м'яса склало 59,3 тис. т.

Виробництво м'яса на одну голову, що була на початок року: яловичини – 87, свинини – 71 кг у забійній масі.

Виробництво молока у всіх категоріях господарств склало – 591,5 тис. т, в тому числі у сільськогосподарських підприємствах 129,2 тис. т. Таким чином у промислових умовах виробляється лише 21,8% молока. Такий стан з виробництвом молока позначається і на якості одержаного продукту. Середньорічний надій молока на корову

у всіх категоріях господарств, склав 3972 кг, а в сільськогосподарських підприємствах – 4804 кг.

Виробництво яєць всіх видів склало 1815,1 млн. штук, при середній несучості 329 яєць.

Виробництво м'яса на одну особу в 2013 році склало 45,2 кг, молока – 451,4 кг, яєць – 1385 штук.

Провівши аналіз стану тваринництва в Хмельницькій області можна зробити висновок, що основна маса тварин утримується в індивідуальних господарствах населення, і, відповідно виробництво продукції тваринництва сконцентровано там же. При збереженні такого стану в подальшому продукція тваринництва не буде конкурентоздатною. Крім того, це гальмує розвиток сучасних технологій в галузі тваринництва, за виключенням птахівництва.

Перспективи розвитку галузі тваринництва в області є, так як тенденції до зростання виробництва продукції в суспільному секторі.